

Vår saksbehandler
Emilie Korsvold

Vår dato
22.11.2019
Deres dato
01.07.2019

Vår referanse
19/00893-3
Deres referanse
19/2515

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

SVAR PÅ HØRING - NOU 2019:9 FRA KALVESKINN TIL DATASJØ - NY LOV OM SAMFUNNSDOKUMENTASJON OG ARKIVER

Norsk Helsenett SF (NHN) vil bli omfattet av det utvidede virkeområdet til ny lov om samfunnsdokumentasjon og arkiver slik det er definert i lovforslaget, og vi ønsker derfor å svare på denne høringen. NHN leverer i dag arkivtjenester til etater under Helse- og omsorgsdepartementet, og det er viktig for oss å presisere at våre innspill i dette høringssvaret gjelder NHN selv og ikke kundene våre som vi leverer arkivtjenester til.

Slik vi leser og forstår lovforslaget er dette en lov for å sikre langtidsbevaring av samfunnsdokumentasjon. Det er en lov som skal ivareta samfunnet og ettertidens dokumentasjonsbehov, og ikke den enkeltes virksomhets behov.

Første ledd av den nye formålsparagrafen lyder: *Formålet med denne loven er å sikre dokumentasjon om samfunnet som skal kunne brukes til å forstå samtid og fortid, og til å bevare og videreutvikle Norge som rettsstat og demokrati.* Riktignok står det videre i annet ledd, bokstav b) *drive forsvarlig offentlig virksomhet.* NHN oppfatter fortsatt at formålet ikke vil dekke NHN sitt behov for å dokumentere egen virksomhet, men kun samfunnets behov for slik dokumentasjon.

NHN er i utgangspunktet positive til å bidra til at samfunnet får bevart ytterligere dokumentasjon for ettertiden. I den digitale verden vi lever i er det helt avgjørende at vi har et helhetlig blick på informasjon. Samtidig vet vi at dagens informasjonsforvaltning i offentlig sektor preges av mangel på effektive og automatiserte løsninger for dokumentasjonsfangst, -forvaltning og overføring til langtidsbevaring. Det er først når virksomhetene har kontroll på sin informasjon, der delmengde er dokumentasjon, og delmengde av det igjen er arkiv, at også samfunnets behov vil kunne bli naturlig dekket. På bakgrunn av dette er vi usikre på om vi vil klare å etterleve lovverket, da vi er helt avhengige av teknologi for å klare å oppfylle nye lovpålagte plikter i form av å sikre dokumentasjon for samfunnet (fange, forvalte, overføre til langtidsbevaring). Slike løsninger eksisterer ikke pr. i dag.

Vi etterlyser også strengere krav til nasjonal arkivmyndighet. De må få et større ansvar som kravstillere og pådrivere for utvikling av løsninger som virksomhetene kan ta i bruk. Utviklingsansvaret kan ikke ligge hos den enkelte virksomhet, eller i verste fall, arkivtjenesten i den enkelte virksomhet. Virksomheten/arkivtjenesten kan ikke lenger være

alene om å sørge for at loven etterleves i praksis, uten mer og bedre hjelp fra nasjonal arkivmyndighet. Vi antar at få offentlige virksomheter vil ønske å prioritere, drive og bekoste utviklingsprosjekter som virksomheten selv ikke har noen nytte av foruten å etterleve lovverk. Denne tyngden (initiativet) bør ligge hos nasjonal arkivmyndighet.

Informasjon vil alltid være til stede hos NHN og alle andre virksomheter. Det er en helt nødvendig bestanddel i enhver virksomhetsarkitektur. Uten automatiske løsninger for å gjøre utvalget av hva som er "samfunnsdokumentasjon" av dette, vil arbeidet med å fylle "samfunnsdokumentasjonslageret" i praksis bestå av manuell klipp og lim fra våre informasjonslagre. Vi trenger verktøy som kan høste dokumentasjon for samfunnet. Det går heller ikke klart frem hvordan det er tenkt at overføring til langtidsbevaring skal foregå hvis vi ser vekk fra Noark-standarden. Hvordan vi skal overføre samfunnsdokumentasjon til langtidsbevaring vil nødvendigvis legge føringer for hvordan vi forvalter informasjon som skal utgjøre dokumentasjon for samfunnet.

Konklusjon

I selve NOU-en diskuteres hele verdikjeden til data, informasjon, dokumentasjon og arkiv uten at dette gjenspeiles i lovteksten. Vår første tanke var at det er en mangel, men etter refleksjon og diskusjon har vi konkludert med at det er riktig at loven kun gjelder samfunnsdokumentasjon og arkiv. NHN ønsker å ha kontroll på sin informasjon slik at den kan brukes som en ressurs, men det mener vi ikke er mulig å lovhjemle og i hvert fall ikke i en arkivlov som eies av Kulturdepartementet. Å ha kontroll på informasjon er en del av virksomhetens strategi, styringssystemer, arkitekturprinsipper osv. "Arkivtjenestens" formål i NHN er å støtte oppunder NHN sitt behov for informasjon. Verken arkivtjenester eller virksomheter i offentlig sektor kan være den nasjonale arkivmyndighetens hjelpere i deres samfunnsoppdrag.

Videre mener NHN at det ikke kan være opp til virksomheten selv å utvikle løsninger/verktøy for sikre samfunnsdokumentasjon og arkiv som en delmengde av virksomhetens informasjon. Det må utvikles nasjonale løsninger/verktøy, og det mener vi nasjonal arkivmyndighet må ha hovedansvaret for.

NHN har en del mer detaljerte kommentarer til et utvalg paragrafer i lovforslaget. Disse fremgår av vedlegget.

Med hilsen
Norsk Helsenett SF

Johan Ronæs
Administrerende direktør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.